

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/93/2018
Identifikačné číslo spisu: 5614201238
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5614201238.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: MKM REMONT, s. r. o., so sídlom Svätý Kríž 43, 032 11 Svätý Kríž, IČO: 31 633 099, zast. JUDr. Juraj Ďurajda, advokát so sídlom v Žiline, Kukučínova 12, 010 01 Žilina proti žalovanému: Obec Svätý Kríž, so sídlom Svätý Kríž 152, 032 11 Svätý Kríž, IČO: 00 315 508, zast. JUDr. Roman Škerlík, advokát so sídlom Štefánikovo nám. 5, 052 01 Spišská Nová Ves, o zaplatenie 49 617,12 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod č. k. 9Cb/46/2014-524, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/186/2017 zo dňa 18. apríla 2018, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.
- II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš ako súd prvej inštancie rozsudkom, č. k. 9Cb/46/2014-524 zo dňa 26. 07. 2017 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.
2. V odôvodnení uviedol že žalobca požadoval zaplatenie sumy 49 617,12 eur spolu s príslušenstvom, a to úrokom z omeškania vo výške a zo súm a obdobia tak, ako je to vyjadrené v odôvodnení rozsudku. Žalobca vyúčtoval príspevkovej organizácii Obecný úrad Svätý Kríž, Drobná prevádzka, ktorej právnym nástupcom je žalovaný, faktúrou č. 22008017/1 zo dňa 09. 06. 2008, splatnou 23. 06. 2008, sumu 3 948 380,46,-Sk /131 062,22 eur/ za dodanie stavebného materiálu. Žalobca poukázal na úhradu fakturovanej sumy po čiastkach s tým, že dlh z predmetnej faktúry predstavuje 49 617,12 eur.
3. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie a za aplikácie ustanovení § § 261, 323, 387, 388, 394, 397, § § 402, 407, 409, § 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 39, § 451, § 457, § 458 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Predmetom sporu bolo zaplatenie kúpnej ceny za tovar dodaný žalobcom právnemu predchodcovi žalovaného. Podľa

žalobcu došlo k uzavretiu zmluvy, ktorá je označená ako Zmluva o dielo č. 28/417 a súčasne aj kúpna zmluva. Z obsahu zmluvy vyplýva, že sa jedná o kúpnu zmluvu, pretože obsahovala záväzok predávajúceho dodať kupujúcemu materiál na stavbu kanalizácie, ktorý bol špecifikovaný. V zmluve absentovalo uvedenie množstva tovaru s cenami za jednotlivé položky, uvedená bola len celková cena v sume 3 948 380,50,-Sk /131 062,22 eur/. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný je právnym nástupcom Drobnej prevádzky so sídlom 032 11 Svätý Kríž 17, IČO: 00 51 80 34, ktorá zanikla dňa 28. 02. 2013.

4. Okresnému súdu z úradnej činnosti a obsahu listín, ktoré sa nachádzajú v spise, bolo známe, že uznesením zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva Obce Svätý Kríž zo dňa 22. 02. 2013, č. k. 18/2013, Obec Svätý Kríž prebrala všetky práva a povinnosti podľa § 21 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov po zrušení príspevkovej organizácie.

5. Okresný súd dospel k záveru, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je absolútne neplatný právny úkon, lebo svojím účelom odporuje zákonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Zmluvu uzatváral za predávajúceho F. starší, ktorý bol spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti a súčasne vykonával funkciu starostu. Na strane kupujúceho bola organizácia zriadená obcou-príspevková organizácia obce. Za takéto konanie bol F. starší právoplatne odsúdený. Rozpor so zákonom bol v konaní štatutára obchodnej spoločnosti, ktorý bol súčasne štatutárom obce, keď funkcia starostu je nezlučiteľná s funkciou podľa osobitného zákona.

6. Súd prvej inštancie poukázal tiež na skutočnosť, že plnenie bez právneho dôvodu je bezdôvodným obohatením. V danom prípade bolo sporné vecné plnenie žalobcu, najmä v rozsahu a čase plnenia. Súd vychádzal zo skutočnosti, že najneskôr mohlo byť plnené 09. 06. 2008, čo bol dátum uvedený vo faktúre vystavenej žalobcom ako deň daňovej povinnosti. Pri práve na vrátenie plnenia uskutočneného na základe neplatnej zmluvy začína premlčacia doba plynúť odo dňa, keď k plneniu došlo. Všeobecná premlčacia doba podľa Obchodného zákonníka je štyrochročná. Žaloba bola podaná na súde po uplynutí premlčacej doby až 11. 02. 2014 a žalovaný vzniesol námietku premlčania. Žalobca namietal, že k prerušeniu premlčacej doby došlo čiastočnými plneniami právneho predchodcu žalovaného. K úhradám však došlo v dôsledku trestnej činnosti na strane štatutára veriteľa /žalobcu/ prepojením záujmov obchodnej spoločnosti, ktorej bol spoločníkom a konateľom a súčasne vykonával funkciu starostu obce. Základ nároku, a to plnenie z kúpnej zmluvy, je neplatný pre rozpor so zákonom, preto nebolo možné priznať čiastočným plneniam vykonaným za obdobných okolností účinky uznania záväzku. K prerušeniu plynutia premlčacej doby čiastočnými úhradami podľa názoru okresného súdu nedošlo, v dôsledku čoho bola žaloba zamietnutá.

7. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline rozsudkom, sp. zn. 13Cob/186/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

8. V odôvodnení rozsudku uviedol, že základnými odvolacími dôvodmi žalobcu boli námietky týkajúce sa zistenia skutkového stavu veci, výsledku vykonaného dokazovania, jeho zhodnotenia, ako aj námietka nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže žalobca trval na platnosti uzavretej kúpnej zmluvy a nestotožnil sa s názorom okresného súdu, podľa ktorého je zmluva, z ktorej bol uplatnený nárok, absolútne neplatný právny úkon. Žalobca v odvolaní zdôraznil, že právny predchodca žalovaného čiastočným plnením uznal existenciu žalovaného nároku, v dôsledku čoho došlo k prerušeniu premlčacej lehoty. Ďalej namietal, že sa jedná o prekvapivé rozhodnutie, pretože okresný súd v danom konaní nepostupoval podľa § 181 ods. 2 C. s. p. a na začiatku konania neoznámil stranám predbežné právne posúdenie veci.

9. Pokiaľ ide o námietku, podľa ktorej okresný súd nepostupoval podľa § 181 ods. 2 C. s. p., keď stranám neoznámil predbežné právne posúdenie veci, odvolací súd uviedol,

že konanie bolo začaté doručením žaloby Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 11. 02. 2014, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, kedy bolo potrebné prihladať na jeho ustanovenie § 118 ods. 2, podľa ktorého po vykonaní úkonov v zmysle § 118 ods. 1 O. s. p. predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli. Tomuto zákonnému ustanoveniu v čase začatia konania zodpovedal postup okresného súdu, keď v zmysle zápisnice o pojednávaní zo dňa 24. 05. 2014 a zápisnice o pojednávaní zo dňa 16. 03. 2016 sudkyňa súdu prvej inštancie uviedla posúdenie veci práve s odkazom aplikácie ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd poukázal tiež na ďalšie pojednávania, v priebehu ktorých okresný súd konštatoval, ktoré skutočnosti sú medzi stranami sporné a ktoré ustanovenia právnych predpisov bude potrebné aplikovať. Keďže súd prvej inštancie postupoval v tom čase v zmysle platného ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p., nemožno mať za to, že sa jedná o prekvapivé súdne rozhodnutie, ako to namietala žalobca v odvolaní.

10. Navyiac vo vzťahu k v tom čase aplikovanému ustanoveniu § 118 ods. 2 O. s. p., odvolací súd poukázal na Nález Ústavného súdu SR IV.ÚS 326/2012 z 21. 06. 2012, podľa ktorého porušenie ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy, namietat' prípadný nesprávny procesný postup okresného súdu v podanom odvolaní a pod. Z nálezu ústavného súdu vyplýva, že ak by aj došlo v konaní pred okresným súdom k porušeniu ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p., čo sa však v danej veci nestalo, neznamená to, že by žalobca ako odvolateľ bol vylúčený z procesných práv a oprávnení, ktoré mu zákon priznáva.

11. Rovnako nie je dôvodná ani námietka, týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci prvoinštančným súdom, ktorý v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie nevyhnutné tak pre skutkové, ako aj právne posúdenie veci. Odvolací súd zdôraznil, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu. Procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jej návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je povinný na všetky procesné úkony primerane reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu /IV. ÚS 329/04/.

12. Podľa odvolacieho súdu z obsahu žaloby, ako aj následných podaní vyplýva, že nárok, ktorý bol predmetom súdneho konania, vychádzal z faktúry č. 22008017/1 zo dňa 09. 06. 2008, splatnej 23. 06. 2008, v obsahu ktorej bol odkaz na dodávku staveného materiálu podľa Zmluvy o dielo č. 28/417. Žalobca uplatnil nárok ako zmluvné plnenie, preto bol vecne správny postup okresného súdu, ktorý sa zaoberal platnosťou tejto zmluvy, ktorá bola označená aj ako kúpna zmluva. Žalovaný v konaní namietal neurčitosť zmluvy, jej neplatnosť pre rozpor so zákonom vzhľadom na skutočnosť, že p. F. st. vystupoval v kúpnej zmluve za žalobcu ako predávajúceho v pozícii štatutárneho orgánu a v podstate aj za právneho predchodcu žalovaného, a to Obec Svätý Kríž - Drobná prevádzka, ak v pozícii kupujúceho vystupoval p. K., ktorý bol zamestnancom žalobcu a vo funkcii štatutára právneho predchodcu žalovaného mal podľa žalovaného vystupovať tak, že „zastrešoval“ úkony F. st., a to konateľ žalobcu, zmluvnej strany predávajúceho.

13. Výsledky dokazovania pred okresným súdom preukázali, že kúpna zmluva, na základe ktorej žalobca uplatnil svoj nárok, je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, pretože svojim obsahom a účelom odporuje zákonu a obchádza ho.

14. Z priebehu konania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobca uplatňoval zmluvný nárok, t. j. cenu dodaného plnenia podľa uzavretej kúpnej zmluvy. Žalobca nekvalifikoval iný druh nároku, t. j.

nepožadoval bezdôvodné obohatenie. Vzhľadom

na to nebolo povinnosťou okresného súdu zaoberať sa iným druhom nároku, t. j. bezdôvodným obohatením, ktoré žalobca v súdnom konaní neuplatňoval. Keďže odvolací súd posudzoval aj tento právny nárok a vznesenú námietku premlčania, vo väzbe k odvolacím dôvodom žalobcu považoval odvolací súd za potrebné vyjadriť sa aj k záverom obsiahnutým v napadnutom rozsudku.

15. Je potrebné uviesť, že čiastočné plnenie, na ktoré odkazoval žalobca, nemalo zákonný dôsledok uznania zvyšku dlhu žalovaného, ktorý tvoril predmet sporu. Z ustanovenia § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že ak dlžník plní čiastočne svoj záväzok, má toto plnenie účinky uznania zvyšku dlhu, ak možno usudzovať, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok záväzku. Ak má čiastočným plnením dôjsť k uznaniu zvyšku záväzku, vyžaduje sa, aby čiastočné plnenie bolo poskytnuté za takých okolností, z ktorých možno usúdiť, že jeho poskytnutím dlžník uznáva aj zvyšok záväzku, čo sa v danom prípade nestalo. Výsledky dokazovania preukázali, že k čiastočným úhradám zo strany právneho predchodcu žalovaného dochádzalo za obdobných okolností ako k uzavretiu absolútne neplatnej kúpnej zmluvy.

Ak pri čiastočnom plnení nenastali hmotnoprávne dôsledky uznania dlhu v zmysle § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka, tak pri vznesenej námietke premlčania štyroch rokov nedošlo k prerušeniu plynutia premlčacej doby, ale k jej uplynutiu vzhľadom na splatnosť faktúry č. 22008017/1 zo dňa 23. 06. 2008 a podanej žaloby dňa 11. 02. 2014, a to aj pri zohľadnení daňovej povinnosti 09. 06. 2008 ako dátumu poskytnutého plnenia a podanej žaloby na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 11. 02. 2014.

16. Keďže súd prvej inštancie dospel podľa vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vyvodil z nich správny právny záver, odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C. s. p. spolu s výrokom o náhrade trov konania potvrdil.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že priznal žalovanému právo na ich plnú náhradu.

18. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s poukazom na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

19. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. uviedol, že dovolací súd neprihliadol na ním namietaný nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, v dôsledku ktorého je jeho rozhodnutie prekvapivé. Dokazovanie súdu, vykonané aj počas platnosti predchádzajúceho procesného predpisu, sa uberalo úplne iným smerom, ako nakoniec súd rozhodol. Súd v konaní neuviedol, ako sa mu vec javí po právnej stránke, ktoré skutočnosti považuje za sporné a ktoré za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie, a to ani po účinnosti nového procesného predpisu. Rovnako sa nestotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, podľa ktorého súd opakovane účastníkom uviedol posúdenie vecí s odkazom na aplikáciu ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. Prvoinštančný súd v konaní od 11. 02. 2014 nariadil 7 pojednávaní, na ktorých vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré sa však uberalo úplne iným smerom, ako nakoniec súd rozhodol. Na pojednávaniach konaných dňa 11. 02. 2014 a 16. 03. 2016 sudkyňa prvoinštančného súdu oznámila stranám, že medzi nimi je spor, či došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, pretože žalovaný to rozporuje a zároveň nedisponuje takouto zmluvou. Dôvodom zamietnutia žaloby však bola skutočnosť, že kúpna zmluva je neplatná. Z ustanovenia § 181 ods. 2 C. s. p. vyplýva, že v prípade, ak sa súd neskôr odkloní od pôvodných predbežných záverov, je povinný umožniť stranám adekvátne reagovať na vzniknutú procesnú situáciu. Podľa jeho názoru si platnosť kúpnej zmluvy mal súd predbežne vyhodnotiť na prvom mieste, ešte skôr, ako pripustil ďalšie mimoriadne rozsiahle dokazovanie a rovnako mal predbežne posudzovať námietku premlčania skôr, ako pristúpil k ďalšiemu dokazovaniu. Takýto postup je v rozpore so zásadou účelnosti a hospodárnosti súdneho konania, a to aj s prihliadnutím na výšku uplatňovanej sumy a s tým súvisiacu výšku trov konania.

20. V odôvodnení rozsudku súd uvádza, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je absolútne neplatný právny úkon, lebo svojim účelom odporuje zákonu. Dôvodom rozporu so zákonom je skutočnosť, že zmluvu uzatváral za žalobcu F. st., ktorý bol konateľom a spoločníkom žalobcu a súčasne vykonával funkciu starostu žalovaného, čím porušil ustanovenie § 13a ods. 1 písm. h/ Zákona o obecnom zriadení a čl. 2 ods. 1 písm. o/ Ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

21. Žalobca má za to, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nestotožňuje sa s názorom súdu, že kúpna zmluva, ktorá je predmetom konania, je absolútne neplatný právny úkon. Kúpna zmluva mala všetky náležitosti v zmysle ustanovenia § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že z obsahového hľadiska v zmluve absentovali niektoré obvyklé náležitosti, z formálneho hľadiska je zmluva platný právny úkon.

22. Zmluva bola zo strany právneho predchodcu žalovaného podpísaná jeho štatutárnym orgánom, p. K.. Súd odôvodňuje neplatnosť kúpnej zmluvy ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, tým, že právny úkon odporuje zákonu. V zmysle právnej teórie a konštantnej judikatúry pre neplatnosť právneho úkonu pre rozpor so zákonom je charakteristické to, že je v rozpore s výslovným imperatívom, formulovaným v zákone, prípadne s obsahovým imperatívom, ktorý nie je v zákone formulovaný výslovne, ale vyplýva zo zákona. Aplikácia tohto ustanovenia preto nesmie byť „nadužívaná“, ale musí byť v každom jednotlivom prípade podrobne skúmaná aj vo vzťahu k prípadným iným sankčným ustanoveniam zákona. Ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka je preto možné aplikovať iba v tých prípadoch, keď prípadná vada právneho úkonu nie je postihnuteľná podľa iného ustanovenia zákona /ÚS ČR III.ÚS 3900/12/.

23. V prípade, ak sa F. st. svojim konaním dopusti protiprávneho konania, ktoré malo trestnoprávne následky, takéto protiprávne konanie nie je možné vždy a za každých okolností stotožňovať s rozporom právneho úkonu so zákonom. Daný právny vzťah má povahu obchodnoprávneho vzťahu. Aj napriek tomu, že F. st. v danom čase v zmysle ústavného zákona a zákona o obecnom zriadení nebol oprávnený podnikat', a teda jeho konanie nieslo znaky protiprávnosti, táto skutočnosť nemôže spôsobiť neplatnosť právneho úkonu z dôvodu rozporu so zákonom. Právny úkon ako taký mal všetky náležitosti predpokladané zákonom.

24. Pokiaľ ide o dodanie tovaru a premlčanie nároku, opakovane poukazuje na skutočnosti uvedené v priebehu konania. Má za to, že právny predchodca žalovaného v zmysle § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka uznal existenciu žalovaného dlhu, v dôsledku čoho došlo k pretrhnutiu premlčacej doby. Posledná čiastková úhrada zo strany Drobnej prevádzky bola realizovaná dňa 31. 12. 2011, pričom žaloba bola na súd podaná dňa 11. 02. 2014, teda ešte v rámci štvorročnej premlčacej doby. Predmetná vec bola podľa rozvrhu práce súdu pri podaní žaloby zapísaná a následne vedená v registri Cb, čo je dôkazom, že sa jedná o obchodnoprávny vzťah. V prípade aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka nemohol súd dospieť k záveru o premlčaní uplatneného nároku.

25. Navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

26. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v danej veci nedošlo k naplneniu podmienok zakladajúcich prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Námiety, ktoré dovolateľ uvádza v dovolaní, uvádzal v rovnakom rozsahu a znení aj vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa s týmito námietskami riadne vysporiadal, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu je mimoriadne precízne, podrobné a presvedčivé. Neobstojí námietka žalobcu, podľa ktorej súd nepostupoval podľa § 181 C. s. p., pretože zo zápisníc z pojednávania zo dňa 26. 05. 2014 a 16. 03. 2016 vyplýva, že tento postup bol dodržaný. Naviac odvolací súd v tejto súvislosti správne poukázal na nález Ústavného súdu SR IV.ÚS 326/2012 z 21. 06.

2016. Záver súdu o neplatnosti zmluvy vyplýva z vykonaných dôkazov. K týmto dôkazom sa mal žalobca možnosť vyjadriť a navrhnúť aj vykonanie ďalších dôkazov.

27. Neboli splnené ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Dovolateľ aj v tomto prípade vymedzuje svoje námietky v rovnakom rozsahu a znení, ako to urobil v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. S týmito námietkami sa vysporiadal odvolací súd. Dovolateľ ani nepoukázal na inú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Dovolanie žalobcu je preto potrebné odmietnuť, prípadne zamietnuť.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky [ďalej aj dovolací súd (§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok /ďalej len C. s. p./)] po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania /§ 443 C. s. p /preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

29. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti /1. júla 2016/.

30. V danom prípade bolo konanie začaté 11. 02. 2014. Rozsudok prvoinštančného súdu o zamietnutí žaloby bol vydaný dňa 26. 07. 2017, a teda už podľa nového procesného kódexu a rovnako aj potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu /18. 04. 2018/. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol Civilný sporový poriadok ako nový civilný procesný kódex v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou v Občianskom súdnom poriadku /ďalej len O. s. p./, je potrebné dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie.

31. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy podmienené záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané. Pokiaľ by dovolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia napadnutého procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon.

32. Dovolací súd preto najskôr skúmal prípustnosť žalobcom podaného dovolania.

33. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno takéto rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 C. s. p.

34. Podľa § 420 C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ uvedeného ustanovenia.

35. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky; a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ /§ 421 ods. 2 C. s. p./

36. Pokiaľ dovolanie nemá vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd

správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

37. V danom prípade žalobca v dovolaní namietal, že mu obidva vo veci konajúce súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces /§ 420 písm. f/ C. s. p./. V ďalšom obsahu dovolania žalobca tvrdil nesprávne právne posúdenie veci, ktoré malo závisieť od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu /§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p./.

38. Ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktorý sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

39. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení, rozhodujúcim je výlučne zistenie odvolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

40. Dovolateľ zdôvodnil zásah do svojho práva na spravodlivý proces tak, že súd prvej inštancie napriek tomu, že nariadil sedem pojednávaní, na ktorých vykonal rozsiahle dokazovanie, nevedel, ako sa mu javí vec po právnej stránke, ktoré skutočnosti považuje za sporné a ktoré za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie, a to ani po nadobudnutí účinnosti nového procesného predpisu. Konanie v predmetnej veci začalo dňa 11. 02. 2014. Ako vyplýva zo zápisnice z pojednávania, konaného dňa 26. 05. 2014, postup súdu prvej inštancie zodpovedal vtedy platnému ustanoveniu § 118 ods. 2 O. s. p. a vzhľadom na rozsah vykonaného dokazovania na siedmych pojednávaniach nemožno akceptovať tvrdenie žalobcu, podľa ktorého nemohol adekvátne reagovať na vzniknutú procesnú situáciu a rozhodnutie považuje preto za prekvapivé.

41. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Súčasťou tohto práva je aj právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov /napr. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03/.

42. V súvislosti s námietkou žalobcu, týkajúcou sa nedostatkov vo vykonanom dokazovaní a následného hodnotenia dôkazov, je potrebné uviesť, že posúdenie návrhu na vykonanie dôkazov a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu /§ 185 ods. 1 C. s. p./. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., keďže to nemožno považovať za znemožnenie uplatňovania procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčené. Rovnako tiež, ak by aj súd niektorý z vykonaných dôkazov vyhodnotil nesprávne, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné.

43. Žalobca v dovolaní ďalej namietal existenciu vady podľa § 421 písm. a/ C. s. p. s tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nestotožňuje sa s názorom súdu, že kúpna zmluva, ktorá je predmetom konania, je absolútne neplatný právny úkon. Kúpna zmluva mala

všetky náležitosti podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Preto napriek tomu, že z obsahového hľadiska v zmluve absentovali niektoré obvyklé náležitosti, z formálneho hľadiska je zmluva platný právny úkon.

44. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí sa jednať o právnu /nie skutkovú/ otázku. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery /uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo 222/2009 z 26. 02. 2010/. Nesprávne právne posúdenie pritom môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Ak bude dovolateľ tvrdiť, že súdy z vykonaného dokazovania nezistili správne skutkový stav a nesprávne vec preto právne posúdili, a to vo vzťahu k riešeniu niektorej právnej otázky, nepôjde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale rozhodnutie bude napadnuté pre nedostatočné alebo nesprávne zistenie skutkového stavu.

45. Argumenty žalobcu v dovolaní vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 1 a 2 C. s. p. považovať nemožno. Z námietok žalobcu je zrejmé jeho nespokojnosť s vyvodením iných skutkových zistení a záverov, než s ktorými argumentoval v predmetnom konaní ohľadom zmluvného záväzku, na základe ktorého požadoval zaplatenie vymáhanej sumy. Dovolateľ v podstate nenamietal právne posúdenie veci konajúcimi súdmi, ale ich skutkové závery, vedúce k právnemu záveru o neplatnosti kúpnej zmluvy, ako aj skutočností týkajúcich sa vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, ktorého prípustnosť vyvodzuje z § 421 písm. a/ C. s. p. neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, neoznačí rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sú rozdielne, nevymedzí právnu otázku, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá bola rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené.

46. Je potrebné zdôrazniť, že pri vymedzení dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. nepostačuje všeobecné konštatovanie dovolateľa, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil. Dovolací súd nemôže namiesto dovolateľa vytvárať vlastnú právnu argumentáciu vyvodením z možnej nespokojnosti dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu. Takým konaním by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania v Civilnom sporovom poriadku a účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., ale aj princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, keďže jeho rozhodnutie by bolo založené na iných skutočnostiach, než ako boli tvrdené dovolateľom a ku ktorým mala možnosť vyjadriť sa protistrana vo vyjadrení k dovolaniu.

47. Z obsahu spisu nevyplýva, že by sa vo veci konajúce súdy dopustili porušenia procesných oprávnení žalobcu, dovolací súd preto dospel k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom a ani pred súdom prvej inštancie k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ C. s. p. nedošlo. Súčasne vo vzťahu k námietke nesprávneho právneho posúdenia veci možno konštatovať, že dovolací dôvod, uplatnený žalobcom, nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p.

48. Podľa § 447 písm. f/ C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 C. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/, f/ C. s. p. odmietol.

49. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje /§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p./.

50. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.